

КЛУБ БІЛОГО БІЗНЕСУ ЯК ІННОВАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ У СФЕРІ ОПОДАТКУВАННЯ

Еш Світлана Миколаївна

викладач-спеціаліст вищої категорії,

Київський фаховий коледж архітектури, будівництва та управління

Гринчій Яна Володимирівна

викладач-методист вищої категорії,

Київський фаховий коледж архітектури, будівництва та управління

Тимошенко Ірина Вікторівна

викладач-спеціаліст вищої категорії,

Київський фаховий коледж архітектури, будівництва та управління

Однією із стратегічних цілей Місії та Стратегічного плану Державної податкової служби України на 2025–2030 роки є підвищення рівня дотримання податкового законодавства платниками податків. Основними напрямками даної стратегічної ініціативи є управління податковими ризиками, удосконалення процесів організації та проведення документальних і фактичних перевірок, автоматизація процедур податкового контролю, покращення роботи з податковим боргом, обмін інформацією для податкових цілей та інші [1]. У межах реалізації визначених напрямів передбачено:

- спрощення подання податкової звітності й сплати податків;
- мінімізація ризиків недотримання платниками вимог податкового законодавства;
- запровадження механізму комплаєнсу від державної реєстрації платника податків до системи відслідковування ризиків;
- забезпечення належного надходження податків, зборів, платежів, контроль за справлянням яких закріплено ДПС;
- покращення якості та результативності податкового контролю за рахунок автоматичного аналізу і тестування показників податкової та фінансової звітності, виявлення розбіжностей та ризиків;
- створення більш прозорого податкового середовища та підвищення іміджу України як надійного та рівноправного партнера в міжнародних інформаційних податкових відносинах та інші напрями, виконання яких формує нові інноваційні технології у податковій сфері.

Однією із таких інноваційних технологій у сфері оподаткування є встановлення нової перехідної норми, пов'язаної із створенням так званого «Клубу білого бізнесу (далі КББ)». Згідно з інноваційною технологією у сфері оподаткування, яку назвали КББ, встановлюються нові правила адміністрування податків для платників з високим рівнем

добровільного дотримання податкового законодавства. Змінилася парадигма у відносинах бізнесу з податковою системою, яка закріплена Законом України, правила якого почали діяти з 1 жовтня 2024 року [2]. Ухвалення Закону стало важливим кроком у реформуванні податкової системи в умовах війни, оскільки окреслено підхід до взаємовідносин між державою і бізнесом, де контроль замінюється партнерством. Для підприємців з'явилися нові можливості для розвитку у складних умовах воєнного стану, а для держави – зміцнення податкової бази, що сприяє економічній стабільності. Закон також відображає європейський напрям руху, оскільки Україна взяла на себе зобов'язання перед МВФ удосконалювати адміністрування податків, що задекларовано у Стратегічному плані ДПСУ. Основною метою створення Клубу білого бізнесу є боротьба з тіньовою економікою, що здійснюється шляхом об'єднання бізнес структур, які прагнуть розвивати свій бізнес за правилами ділової етики, прозорості, чесної конкуренції та соціальної відповідальності. Назва «Клуб білого бізнесу» у законодавстві не використовується, є просто публічною назвою для комунікації. Фактично КББ є Переліком сумлінних платників податків з позитивною податковою історією, з високим рівнем добровільного дотримання податкового законодавства, які об'єдналися з метою отримання підвищеного рівня сервісу та оптимізації застосування податкового контролю [3]. Такий Перелік формує і оприлюднює Державна податкова служба на офіційному веб-сайті ДПС не пізніше останнього робочого дня березня, травня, серпня та листопада. Платники податків, які зареєстровані протягом звітного (податкового) року не мають можливості потрапити до Переліку протягом календарного року з дати взяття такого платника на облік у контролюючому органі, але, водночас, платники мають право відмовитися від оприлюднення даних про їх діяльність. Клуб білого бізнесу згідно з Переліком, який оприлюднений у листопаді 2025 року, об'єднує представників різних галузей: ІТ-компанії, виробники товарів, освітні установи, агробізнес, юридичні фірми тощо, які включають 7638 суб'єктів господарювання з високим рівнем добровільного дотримання податкового законодавства [4]. Порівняно з серпнем Перелік зріс на 489 суб'єктів або на 7 %. Ці платники протягом січня-листопада 2025 року перерахували до бюджету країни 252.5 млрд грн, що становить 13% від загального обсягу податкових надходжень – це ті компанії, які відповідають високому рівню податкової доброчесності: результативно працюють, демонструючи стабільні фінансові результати; не перебувають у статусі ризикового платника податків; не мають податкових боргів і порушень протягом останніх 3-х років; вчасно подають звітність, не є під санкціями; мають прозору структуру власності з відкритою інформацією про кінцевих власників; дотримуються протягом року встановлених термінів валютних операцій. У Переліку

7073 юридичні особи, серед яких 326 резидентів Дія Сіті, 4056 юридичних осіб на загальній системі оподаткування, 2691 – платники єдиного податку III і IV групи, а також і 565 ФОПів [4]. Серед галузей найбільше членів КББ містить торгівля та ремонт автотранспорту – 1485 компаній (понад 20% списку), переробна промисловість – 1054, аграрний сектор – 952. За регіонами лідером є м. Київ (1689 компаній, 25.5 %), Дніпропетровська область (631), Київська (498), Львівська (467) і Полтавська (311). Найбільше ФОПів зареєстровано у Києві – 82 або 16%. Найпоширенішими сферами серед ФОПів є торгівля (200 підприємств, 38%), транспорт і логістика (11%), адміністративні послуги (10%), харчування (9%) [4]. Учасники Клубу білого бізнесу отримують такі переваги:

- у них не проводяться планові та позапланові перевірки (крім підприємств, які займаються виробництвом і продажем підакцизної продукції, організацією азартних ігор, наданням фінансових послуг);

- терміни проведення камеральних перевірок скорочені до 5 днів, документальних – до 10 (у звичайних платників відповідно встановлені 30 і 15 днів);

- отримують відповіді на запити органів контролю протягом 5 днів.

Скорочення строків отримання відповідей на запити членів КББ є позитивним чинником оскільки пришвидшує оптимізацію оподаткування, ухвалення управлінських рішень та дає змогу уникати негативних податкових наслідків. У сфері податкових перевірок запроваджується комплаєнс – управління податковими ризиками, при якому акценти зосереджуються не на виявленні помилок і покаранні платника податків, а на перевірку і коригування його повсякденної поведінки. Отримання інформації про податкові ризики – це нова опція, яка надається учаснику КББ протягом 5 днів і одночасно проводяться консультації як усунути такі ризики. У період перебування платника податків у статусі члена КББ для нього не виникає додаткових податкових навантажень і додаткових обов’язків, тому і відсутні прямі негативні наслідки. Одна з головних переваг для учасників КББ – це можливість бронювати від мобілізації до 25% працівників, що дозволяє підприємствам зберігати ключових співробітників на робочих місцях у період воєнного стану.

Висновки. Клуб білого бізнесу, як інноваційна технологія у сфері оподаткування, є ініціативою нового суспільного договору між державою та бізнесом, що заохочує підприємців працювати прозоро, дотримуватися закону та розвивати бізнес за правилами ділової етики. КББ включає перелік сумлінних платників – великих і середніх підприємств з високим рівнем податкової довіри, які відповідають певним критеріям сплати податків вище середнього по галузі, що забезпечує їм на період воєнного стану податкові пільги: спрощені перевірки, бронювання працівників,

персональний комплаєнс-менеджер, стимулюючи чесну конкуренцію, співпрацю з податковими органами. Усі інноваційні технології у податковій сфері країни, запроваджені державними структурами, направлені на збільшення податкових надходжень до бюджету, що забезпечить зростання ВВП і покращить добробут населення.

Список використаних джерел:

1. Про затвердження місії та Стратегічного плану Державної податкової служби України на 2025-2030 роки: затв. Наказом ДПС від 21.02.2025 №150. URL: <https://tax.gov.ua/diyalnist-/zakonodavstvo-pro-diyalnis/nakazi-pro-diyalnist/print-79393.html> (дата звернення: 09.12.2025).

2. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей податкового адміністрування під час воєнного стану для платників податків з високим рівнем добровільного дотримання податкового законодавства: Закон України від 18.06.2024 р. № 3813-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3813-20#Text>

3. Критерії «Клубу білого бізнесу»: повний перелік: веб-сайт. URL: <https://7eminar.ua/news/9115-kriteriyi-klubu-bilogo-biznesu-povnii-perelik> (дата звернення: 09.12.2025).

4. Оновлений перелік учасників Клубу білого бізнесу: веб-сайт. URL: https://biz.ligazakon.net/news/240807_podatkova-onovila-perelk-uchasnikv-klubu-blogo-bznesu (дата звернення: 09.12.2025).